

ΕΝΑΣ ΑΡΙΣΤΟΚΡΑΤΗΣ ΠΟΥ ΕΓΙΝΕ ΕΠΑΝΑΣΤΑΤΗΣ

Ο ΛΙΒΕΛΛΟΓΡΑΦΟΣ ΕΡΡΙΚΟΣ ΡΟΣΦΟΡ

Η μονεμαχίες και τα τραύματα του Ροσφόρ. Πώς μονεμαχούσε χωρίς να ξέρη μονεμαχία! Η αξιωματικός μιας μικρούλης ηθελσεύ. Ο Ροσφόρ ύπευργός. Η κομμικτραχηνη περιπέτεια του σκιτασγράφου Χαμ. Η έξορξια του Ροσφόρ στη Νέα Καληνδονία. Η άδειαξια του. Στέ παλτάτι του βασιλέως των Νήσων Σάντουιτς. Μια άνακτορική έσπερις γεματή ένδουρα και εύθυμια. Ο Ροσφόρ και ή γάτες. Ο θανατός του, κ.τ.λ. κ.τ.λ.

Β'.

Συνεχίζουμε σήμερα την αφήγησι των τόσο ένδιαφεροντων άνεξεδότων και έπεισοδιων της ζωής του περιφημου Γάλλου δημοσιογράφου και συγγραφέως Έρριζου Ροσφόρ, ο οποίος έπληξε ένας από τους πιο τριμερούς έχθρους της δυναστείας του Ναπολέοντος Γ' κι' ο οποίος, έξ αιτίας των πολιτικών των άδρων εναντιον της, καταβύθη, έξορσισε και φυλάκιστηκε έπανειλημένως.

Οι άγριοι λιβέλλοι του Ροσφόρ εναντιον της αυτοκρατορίας και των άριστοκρατων που την έστηρίζον, γινόντων συχνά άφορη ήσπε ο άπόφοτος δημοσιογράφος να δέχεται προσλήσεις σε μοναχίες. Στις περιστάσεις αυτές,

ο κωαρξήσεως πτε Ροσφόρ, ο όποιος μόνος του είχε καταργήσει τον τίτλο του, φανέρον έδω τον ίπποτικό και άπόροχη χαρακτήρα του και έδειχνε ότι ήταν πραγματικός άπόγονος των γενναιωτέρων ευγενών του πεσόντος. Μοναχίζοντες χωρίς να διατάξω καθόλου με τους λαικωτότερος μοναχίζους της έπαρχίας του, μολοντι αυτός, ο ίδιος δεν ήξερε, όχι μόνο να χειριστεί, άλλ' ούτε να κρατήσει στα χέρια του το σπαθί και το πιστόλι! Έν' αυτό σ' όλες του τις μοναχίες τραυματίσταν κατά κανόνα —πολλές φορές, μάλιστα, έπαυανόνας— και το πρόσφο το ήταν γεμάτο από ούλες.

Όσοσο, από τις μοναχίες του αυτές, δεν έβλεπε παντοίε ο έθελος τονός. Έτσι, μια μέρα, ένω ο Ροσφόρ έπρόκειτο να μοναχιστεί με κάποιον ευγενή, έξ αιτίας ένόσ άφθονο του εναντιον της σύζυγον του Ναπολέοντος ΙΙΙ αυτοκρατορίας Έλισαβέτ, τ'όδε ξέσπινε να γράνη στο πεδίο της τιμής μια μικρούλη ηθελσεύ του έλαφρού θεάτρον, την όποιαν του είχαν συστήσει κάποτε, λαχνασπινη γ'έξελλη:

—Είνε άφθονα, κέρη Ροσφόρ, τον ρώτησε καταταραγμένο, ότι πρόκειται να μοναχιστεί;

—Ναι, παιδί μου, της απάντησε συγγινόμενος άπ' το ένδιαφέρον της. Μά ήρωάστε... Δεν είναι άκόμη βέβαιο ότι θα στωθώ...

—Ω! Έκανε ή ηθελσεύ. Δεν πρόκειται γ' αυτό... Ηθθα να σάς παρακαλέσω να μοι προσέγερετε μια μεγάλη ύστερεια...

—Λέγετε γρήγορα, γατιά, βλέπετε, είμαι βιαστικός...

—Άκούστε... είπε κάπως δειλά ή ηθελσεύ. Όλες ή άλλες συναδέλφισές μου στο θεάτρο έχουν φίλους που μοναχίζονταν γ' αυτές... Έγώ μοναχια δεν καταφέρωσα ν' άποκτήσω άκόμη ένα τέτοιο φίλο... Φαίνεται πως δεν έχω καλύτερο τύχη...

—Έ λοιπόν; ρώτησε ο Ροσφόρ με περιέργεια.

—Έ λοιπόν, του απάντησε ή θεατρονόουλα, θα μοι προσέγερετε μια πολύ μεγάλη έκδοτικεια άν ήπτε στον κόσμο ότι μοναχίζετε έξ αιτίας μου... Έτσι θα πούνε όλοι πως βοήθησε ένας άνθρωπος που μοναχίζοντες για μένα...

Ο Ροσφόρ δυσοκλήτησε πολύ να έξηγήση στην ηθελσεύ ότι αυτό που της ήρωσε του ήταν άδικοτο. Η μικρη καλλιτεχνική έργη άπελεισμένη, έπαναλαβάνοντας διαρκώς πως δεν έχει τύχη...

Ο διάσημος Γάλλος ζωγράφος Άνρι Ρενιό.

με συνέλαξαν, με φυλάκισαν και θέλουν να με τουφεκίσουν ως κωαρξολο, επειδή έκαγα σκίτσα και ότι το όνομά μου είναι προσδοκί. Θά έχετε την καλωσύνη να τους πληροφορησετε ότι δεν μου άρεσε ποτέ να δουλεύω για το βασιλιά της Πρωσσίας.

Με άγάπη ΧΑΜ.

Μόλις διάβασε την έπιστολή αυτή, ο Ροσφόρ είπε στους έπισκέπτας του:

—Τρελλαθήκατε λοιπόν; Αυτό που συλλάβατε είναι ένας άπ' τους πιο καλούς μου φίλους... Είναι ο περίφημος σχεδιαστής Χαμ, πατριώτης λαϊκωτός, όπως έσείε γ' έγώ...

Μά, παρατήρησε κάποιος, το όνομά του είναι γερμανικό. Σ'γνοήντη, είπε τότε ο Ροσφόρ γελάοντας. Δεν είναι γερμανικό, άλλ'... βαβυλικό... Χαμ ήταν ο γιος του Νωε, και, στην έποχη του Νωε, Πρωσσία δεν έπληξε.

Άναγκάστηκαν τότε ν' άπολύσουν τον Χαμ, τον όποιον είχαν συλλάβει τη στιγμή άκριβώς που έπιανε το σκίτσο μιας γυναικας του έλεος, ύπερλατιρωτόδος, ή όποια είχε φορέσει στολή έθνομορφου κ' έφερε προς τα χαραιοκωτα.

Όταν, μετά την είσοδο των Γερμανών στο Παρίσι, επεξεγήτησε για ένα μικρό διάστημα ή Κομμούνια, ο Ροσφόρ, στην άρχή, διέτηκε ενδοκώς προς ατήν. Αυτό σινετέλισε όσπε, μετά την πτώση της Κομμούνιας, να συλλαβηθεί και να έξορσιστεί στη Νέα Καληνδονία, παρ' όλες τις διαμαρξίες του Βικτωρος Ούγκω και πολλών άλλων έπιφανών άνδρων της έποχής, οι όποιοι είχαν αναλάβει την υπεράσπισή του.

Στην έξορξια, ο Ροσφόρ έβρισκε μόνο τρεις μήνες. Κατόπιν, μαζί με μερικούς άλλους σινταφόρους του, καταφέρθηκε να δραστηριση και, εξαγαρωζοντας στην Εύροπη, να εργατωσταθί στην Έλβετία. Η άπόδορξίς του αυτή από τη Νέα Καληνδονία έπληξε περιπετειοδιστάτη και έξαιρωτικά ένδιονη. Μά, παρ' όλ' αυτά, είχε και τα διασκευαστικά της έπεισοδια, που δεν έβλεπαν ποτέ από τη ζωή του μεγάλου λιβέλλογράφου, ο όποιος πολύ δικαίως είλεγε σιγνά:

«Το γραφτό μου είναι να ύποφέρω κ' ή άνταμοιδή μου να γελώ».

Θά σάς διηγηθώτε έδω ένα άπ' τα έπεισοδια αυτά. Το πρώτο λιμάνι, στο όποιο «έβρισσε» το βατόρι που μετέφερε τους δραπέτες στην Εύρωπη, ήταν το περίφημο Νοχιουλιού, πρωτεύουσα του βασιλέως Κάχα-Καάβα, ήγεμόνος των έξωτικων νήσων Σάντουιτς.

Ο μονάρχης αυτός, ένας ύθαγενής με ήρωακόπο πολιτισμό, προσκάλεσε ενγενησάτα τους δραπέτες να έπινοήσουν ή έπαρξία του— να περάσουν τη βροδιά τους στο παλάτι του, το όποιον δεν ήταν παρ' ένα άνετο άσικό σπίτι, έλασπλιμένο με άγγλικό στίλ.

Έπειτα από τις πρώτες διακρήσεις, ο Κάχα-Καάβα, ο όποιος χοησμοποούσε ένα ύπασποτή του ως διαμνημό, είπε στο Ροσφόρ:

—Θά σας πω κάτι που θα σας ξαρναίση... Μάθετε λοιπόν ότι, μέσα σ' όλο το βασιλείο μου, έχω μοναχια είμαι δημοκράτης!

Και, άρου είπε τα λόγια αυτά, άρχισε να έκθέτη στο συνωμιητή του τις έκπολιτιστικές μεταρρωμήσεις, τις όποιες σκόπευε να κάνει στο βασιλείο του. Έν τή μεταξύ ή σαμπάνια έτερεξε άφθονη και ο βασιλεύς των νήσων Σάντουιτς, του όποιου ο προκάτοχος στο Θρόνο είχε πεθάνει άπ' το πολύ ποτό, άναβε κ' ένδομισαζόταν διαρκώς περισσότερο.

Έτσι, σε μια στιγμή, κήθηκε δτώ πόνο κ' άρχισε να παίνη μια γοητευτική πράγματι μελωδία του τάνου του, την όποια οι προσκεκλημένοι του έλευρημησαν ζοροφάτοτα. Έπειτα, γεμιστός λάντα εύγένεια και καλωσύνη, παρωκάλεσε έναν άπ' τους φορμάδες να του παίξη στο πιάνο τη «Μασσαλιωτίδα»! Μά δεν του έφτανε αυτό και

Όταν ο Ναπολέον ΙΙΙ, μετά την ήττα του άπ' τους Γερμανούς, άναγκάστηκε να παραιτηθεί του θρόνου του, ο Ροσφόρ ήταν πάλι φυλακισμένος, έξ αιτίας των λαιρινών άφθονου του κατά της αυτοκρατορίας. Ο λαός όμως τον άπελειθώσε και τον έκανε ύπορωγό της Κυβερνήσεως της Έθνικής Άμύνης, ή όποια είχε συγκροτηθεί τότε για τον ύπερ των όλων άγώνα. Μια μέρα λοιπόν παρωκαστήθηκαν στο ύπορωγο του μερικά πολιτοφύλακες, οι όποιοι του άνήγγειλαν ότι είχαν συλλάβει και είχαν φυλάκισει ένα Γερμανό κατακόπο, τη στιγμή που σχεδίαζε τα χαραιοκωτα του Παρισιού. Σ'γνοήσαντες όμως έφτασε κ' ένα λουστράκι, το όποιο έδωσε στο Ροσφόρ την άκόλουθη έπιστολή:

«Αγαπητέ μου φίλε, οι πολιτοφύλακες του θου διαμεριματος

ΕΛΛΗΝΕΣ ΠΟΙΗΤΑΙ

Η ΜΙΚΡΟΥΛΑ

(Ανέκδοτο)

'Ήταν μικρούλα. 'Επένογα τὰ χρόνια τὰ μικρά της μ' άδωα παιχνίδια. 'Όμως βαθεύ έπόναγε ή καρδιά της. 'Ο γκαρδιασός ό πάνος της —χωρίς κ' αυτή νά ξερω— στό γέλιο και στά μάτια της έλαμπε σαν άστέρι. 'Όσες φορές με κίτταζε γλυκά χαμογελούσα, κ' έλίγοναν τά μάτια της γλυκά σαν μου μιλούσα. 'Όσες φορές τραγουδάγα κ' έκάθονταν σμά μου, σαν μεθυσμένη έχίνονταν μέσα στην άγκαλιά μου. 'Από τό χέρι μ' έβουε μία μέρα στό πλειρό της και μουΐπε με χαμόγελο πώς μ' έδσε στ' όνειρό της. 'Άλλη φορά:—Τά μάτια μου, τά μάτια σου σαν σμίγουν, κάποιον μυητήριο, μώλεγε, κρυφό σ' αυτά ξενοΐχουν. Με ρώτησε μία χαραυγή, τό χάραγμα σαν παίρηνη, γιατί βαθεύ τά στήθη της άγνωστον πόθο φέρονε. Τό βράδυ, πάλι, μώδεινε τ' άστέρια, τό φεγγάρι, και μώλεγε πώς έφγγαν έμφορές της μ' άλλη χάρη. Και μία βραδεία άλησημένη, ζωνή βραδεία γιά μένα, μ' άνοιξε την καρδούλα της ή άδού ή παρθένα. 'Ήθε, πώς κάτι θα μου εΐπτε κρυφό, εις τό λειρό μου, κ' έσκαμνε... και με φίλησε γλυκά στό μέτωπό μου. 'Ήταν τό πρώτο φίλημα. Κι' έκει πού με φίλούσε, μώλεγε, άναστενάζοντας, ότι γιά με πονούσε. Κι' ήταν μικρούλα. 'Επένογα τὰ χρόνια τὰ μικρά της μ' άδωα παιχνίδια. 'Όμως βαθεύ έπόναγε ή καρ- (διά της.

ΚΩΣΤΑΣ ΚΡΥΣΤΑΛΛΗΣ

ΜΕΣΑ ΣΤΗ ΛΑΥΠΗ

Μέσα στη λίπη πού με σβίνει ήθε, γλυκεύ παρηγοριά, σαν χελιδόνη πού μας δίνει τή ζωογή καλοκαιριά. Κρυμμιεπτό τὰ δυό σου μάτια και μέσ στά βάθη των θωσά της εύτυχίας τὰ παλάτια όπου έξούσα έναν καιρό. Και δυό λογάκια λέγω μόνη γιά σέν', άγάτη μου κρυφή: —Μέσ στής καρδιάς μου τό χειμώνα τό χελιδόνι μου έσαι σπύ...

I. ΠΟΛΕΜΗΣ

ΤΟ ΦΑΡΜΑΚΟ ΚΑΤΑ ΤΩΝ ΠΟΝΤΙΚΩΝ

Κάποιος σύλλογος στη Νέα 'Υόρκη ειχε προκηρύξει ένα βραβείο από πολλά δολάρια γιά την καλύτερη πραγματεία πού θα τού υπεβάλλετο επί της έξής ερωτήσεως: —Ποιός εινε ό ασφαλέςτερος τρόπος πρὸς έξολόθρευσι τὸν ποντικῶν; Τό βραβείο τό έλαβε κάποιος 'Εδουάρδος Σόμανς, ό όποιος έστειλε την έξής λαωνική άπάντησι: —'Ο πολλαπλασιασμός τὸν... γάτων!

άποτεινόμενος ειπε τό Ροσφόρ και στον 'Ολιβιέ Ταϊν (έναν άλλον άν' τούς φργάδες) νά τού την τραγουδήσουν. Μά κ' ό Ροσφόρ ειχε ένθουσιαστεί και δέν χρειάστηκε πολλά παρακάλια γιά νά πραγματοποιήσι τή βασιλική έπιθυμία. 'Ετσι, γεμάτος φλόγα, άρχισε νά τραγουδά: "Άλλόν-άφάν ντε λά πατρι..." κτλ., ενώ ό βασιλεύς Κάχα-Καβά ειχε χειροκροτούσε σαν τρελλός.

Στη Γενεύη ό Ροσφόρ έμεινε έξορίστος μέχρι τού 1880, όποτε ξεναγήθηκε στο Παρίσι κ' ανέλαθε την διεθνήν μας καινοφύγκιας έφημερίδας, τού 'Αδιαλλάττους, ή όποια έπολεμούσε δια τὰ κόμματα κ' ή όποια έξεκολούθει νά έκδίδεται ώς σήμερα.

'Ο Ροσφόρ έξεκολούθησε νά δημοσιογραφεί με την ίδια πάντοτε νεανική όμηλ μέχρι της 1ης 'Ιουλίου 1913, όποτε και πέθανε σε ηλικία 82 έτών, στο Αζ-Λε-Μπζάν.

'Ο Ροσφόρ, εκτός τὸν άλλων, άγαπούσε έξαιρετικά τις... γάτες. 'Ενώ εργαζόταν, ειχε πάντοτε επάνω του γκαρφέ του τὸν άγαπημένο του γάτο, τού όποιου ή παρουσία ήταν άταραχτή γιά νά έργαστο.

'Ο τελευταίος, μάλιστα, γάτος του τὸν άγαπούσε τόσο, ώστε δέν πόρεσε νά έλξηση μετά τού θάνατο τού κυρίου του και νύφρισε λίγες μέρες κάτανυ, από τη θλίψη του. Οί συγγενείς, μάλιστα, τού Ροσφόρ τὸν έθαψαν στο κοιμητήριο τὸν ζώων, στο 'Ανιέρ, και έθαλαν στον τάφο του μια μικρή πλάκα, άπάνω στην όποια γίνεται λόγος γιά την άφοσίωσί του πρὸς τὸν κύριό του...

ΔΙΚΑ ΜΑΣ ΚΑΙ ΞΕΝΑ

ΑΠΟΚΡΗΑΤΙΚΑ ΑΣΤΕΙΑ ΚΑΙ ΑΝΕΚΔΟΤΑ

"Όταν ένέσκηψε ή χολέρα, γιά πρώτη φορά στο Παρίσι, οι φαιδροί κάτοικοι της Γαλλικής Πρωτεύουσας, αντί νά τρομάξουν και νά στενοχωρηθουν, πήσαν το πρόγραμμα στο άστέριο.

Την έκαμαν λοιπὸν άρετρία, την έλεγολογράφησαν, διαφωρίσαν εις βάρος της... έλθετα, τις έγραψαν συνέτα. Τσμη μάλιστα ήσαν ή ποιητική παραγωγή, ώστε οι στίχοι, οι όποιοι έγράφησαν γιά λογαριασμό της έπιδημίας αυτής, υπερβαίνουσε τις 12 χιλιάδες...

Τέλος έκαμαν τή χολέρα και... Αποκρηατική παρέλσει και Βασιλίσσα τού Παρισίου Καρναβαλλίου.

'Ενας, μάλιστα, ιπλότης, ό 'Ιωσήφ Μπαρό, την προσεφόνησε όταν παρηλανε ως μασκαράτα, με τό έξής ποιήμα:

Κυρία μου Χολέρα, φρίκη 'Ασιατική, μείνε εις τό Παρίσι όσο μπορείς πολύ. 'Εντός όλιγον θάσαι, και άνεν δυσκολίας, άφοϋ τό θέλουν όλοι, Πρόεδρος... Δημοκρατίας!...

'Η Χολέρα, εύχαριστούσα τὸν προσφερόμενον, τὸν... Έκομπε μετά μια βδομάδα!...

Δέν πέρασαν και πολλά χρόνια από τότε πού πέθανε ό Θεοδοσιου, ό περιφρημος ποιητής τού κάρφου, και τακτικώς μασκαράς τὸν παιδιών 'Αθηναϊκών 'Αλόκρεο.

'Ο Θεοδοσιου ένθιγανε τις 'Αποκρηές με τό περιφρημο κάρφο του, και γήριζε στοϋς δρόμους τὸν 'Αθηναϊκόν, σατιριζόν τα πάντα και δίδοντας παραστάσεις διαξή του εμπνεύσεως.

Μία φορά όμως —στο 1906— ό Θεοδοσιου δέν άνήριζε στοϋς δρόμους τὸν 'Αθηναϊκόν, ό κόσμος στενοχωρήθηκε. Έδωθη όμως ή έξηγησις στις έφημερίδες: ότι ενν άρροστος τὸν πράγμα έτελειώσε.

'Εν τούτοις όμως ό Θεοδοσιου δέν ήταν άρροστος, αλλά... στη φιλία.

'Η άστεινοία τὸν συνέλαβε διότι εύρέθη επιλήμων τὸ έξής σατιρικό κατά της Βουλής ποιήμα του:

'Εφέτος εινε μακροά τὸν κόσμο νά γλεντήση, ή προσφιλης 'Αποκρηά Κι' αν μασκαρεύονται (πολλοί και λείγουν πὸς θ' άρ- κί' άφέντες και κινάδες, γήση. εγώ, θαρρώ, κιά στή άλλ' εύτυχώς μετ' οϋ (Βουλή (πολύ πὸς είν'... οι μασκαρά- θ' άρχισή πάλιν ή Βουλή (δες!...

Τό έπομένον όμως έτας ό θηλόσοφος Θεοδοσιου ένσπινις τή... φιλίασί του!

Μία 'Αποκρηά, ό μέγας Γερμανός ιστορικός Θεόδωρος Μόμμεν, ξεγάστρησε μελετώντας μέσα στο γκαρφέ του. 'Όταν συνήλθε, τέλος, ή νύχτα ειχε προχωρήσει πολύ κ' έξω έφριγγε φιλό χιονόκρο. 'Ο Μόμμεν, άφοϋ έψάξε άσκητι όρα νά βοή άμαξί νά τὸν πάη σπίτι του, βρήκε επί τέλους ένα έξω από κάποιο κέντρον. Πήδησε λοιπὸν επάνω και ειπε τού άμαξά την διεθνήν τού.

'Ο άμαξάς όμως ήσαν μεθυσμένοι και κοιμόταν στην θέσι του. 'Ο Μόμμεν προσεάθησε νά τὸν ζεντήση και τέλος, βλέποντας πὸς δέν κατορθωνε τίποτα, κάθησε πλάι τού, πήρε τὰ γκέμια και ώδήγησε τό άμαξί στο σπίτι του. 'Όταν έφτασε εκεί, κατέβησε και ζήτησε τὸν άμαξά. 'Ο άμαξάς άνοιξε τὰ μάτια του και κίτταζε έκπληκτος τὸν ιστορικό και τό δρόμο, στὸν όποιο βρισκότανε.

—Τι σού όφειλο; τὸν ρώτησε ό Μόμμεν.

'Ο άμαξάς κίτταξε τό ταξίμετό του και ειπε τό ποσόν στο Γερμανό σοφά. 'Ο Μόμμεν πληρώσε και τομάζονταν νά φρή.

—Εύχαριστῶ, άρετικῶ, μουκομάρσε ό γέρο-άμαξάς, άφοϋ τέποςε τὰ χόρημα. Ποιός όμως θα με πάη σπίτι μου, βρήκε καθρηγιά!...

'Ενας πατέρας πήρε τού γιό του και βήγαν νά δοινε την άποκρηατική κίσησι. Κάθισαν λοιπὸν σε μία παύσα. 'Ο πατέρας, γιά νά μη χάνη την όρα του άδίκως, κατέβησε τις μπαρές του τή μη άπάνω στην άλλη. 'Όταν έφτασε τέλος στο δέκατο ποτήρι, ειπε... τρανίξοντας στο γιό του, και δείχνοντας τὸν έναν μεθυσμένο μασκαρά: —Βλέπεις, παιδι μου, τί κακό πού κάνει ή κατάχρησις;... Πρέπει νά πάη καιεις πάντοτε ενν μέτρον...

—Καλά λές, πατέρα, μα γιά ήξησή μου πὸς μπορεί καιεις νά καταλάβη πού τελειώνει τό ένν μέτρον και πότε εινε καιρός νά σταματήση κανένας...

—Βλέπεις αύτούς τούς δυό κυρίους εκεί κάτω; 'Ε, λοιπὸν, αν τούς έβλεπες τέσορες, δηλαδή διπλοϋς, θα έσήμανε ότι εννε καιρός νά σταματήσης πάιντας.

'Ο νέος γήριος πρὸς τή γυνίκα πού τοίδειχε ό πατέρας του, κίτταζε, γέλασε με πονηρία και ειπε στον πατέρα του: —Ναι, πατέρα, αλλά ξερίζει... δέν κάδονται δυό κυρίοι εκεί κάτω, αλλά... Ένας μονάχα!...

Κόκαλο ό πατέρας...

